

Album 3.

Lite om min morfars släkt

Min morfar, Johan Ferdinand Eriksson, kallade sig själv alltid för John, därför kallar jag honom John. Han föddes 22/4 1864 i Vittinge i Uppland 2 mil väster om Sala och levde till 15/8 1941. Han blev 77 år gammal, som sin far.

Hans far hette
Lars Eriksson
Född 1832 och
levde till 1909.

Jag tror att de
var jordbrukare.
De fick många
barn. Fyra flickor
och tre pojkar.
vad jag känner
till. Två pojkar
gick till sjöss
den tredje var
bl.a. elektriker
vid filmen på
Centrumateljéerna

Modern hette
Wilhelmina Eriksson
Hon var född
Lagerqvist
1837 och levde
till 1905 blev 68 år.
Mamma Greta sa att
hon var av Vallonsläkt.

Tre av flickorna blev
Uppsalabor. Den fjärde,
den äldsta, kom att bli
hushållerska för Johns
och Gretas familjer.

Emil elektriker

Matilda

Alma

Einar övermaskinist
drunknad i Oxelösund
vid 29 års ålder

Fina

Augusta

Min morfar, mamma Gretas far föddes alltså i Vittinge. Hans stora syster Matilda som var det äldsta barnet, sa ibland då den första snön föll med stora flingor, "titta nu är Vittinge borna ut och flyger". Det sa mamma också och jag själv brukar tänka så, då jag ser snön falla utanför rutan.

När jag skulle börja det här albumet sa jag till Svea att jag inte visste var morfar var född. I Vittinge, sa Svea, helt självklart!

Ja, då ramlade polletten ned, det var just vitsen med Vittingeborna!

Så kanske han såg ut då han tog maskinistexamen. Omkring 20 år.

John Ferdinand Eriksson Omkring 25 år.

Det kanske var nu han gick i land och tog sin äldsta syster Matilda som hushållerska.

Min morfars ungdom är för mig ganska okänd. Men jag vet att han i sin barndom eller tidiga ungdom råkade sätta i sig en massa sprit. Han blev mycket sjuk och smakade inte alkohol förrän på ålderns höst. Han var aldrig organiserad nykterist och det fanns alltid något hemma för att bjuda på. Mamma Greta berättade att hon någon gång fick gå ned till spritbutiken och köpa en kanna brännvin eller en flaska cognac. Spriten var helt fri på den tiden. Hildur, min mormor tog nog ett glas någon gång och hon försökte förgäves få i honom en liten cognac då han hade frossa, men han vägrade. Tre dagars frossa var en vanlig åkomma på den tiden, kanske släkt med malaria. Han kanske hade fått den under sin tid till sjöss. Han var ju maskinist och hade ansvar för fartygets ångmaskin. Då han tog examen fick han en fråga, varför manluckan var oval, annars går den ej att få dit, blev hans korta men exakta svar.

Så här med skägg, kanske han såg ut då han träffade Hildur. Det är visst bockskägg. Sedan blev det pipskägg, då de tre döttrarna var födda. Bilden från Källhagen år 1896, då etablerad maskinist i Sturebadet och 32 år gammal.

Sturebadet byggdes och togs i bruk 1885 av dess grundare Curman. Jag vet ej när han fick maskinisttjänsten med bostad.

Jag tror att han är 50 år här och har fått spatserkäpp.

Nu hade Matilda blivit hushållerska till sin bror John i Stockholm och hennes liv var ju liksom utstakat. Brodern Einar han drunknade i Oxelösunds hamn. Man sa att han snavat på en förtöjningsring på kajen och fallit i vattnet. Men han blev tydligen uppdragen snabbt för han var inte blöt på ryggen. Han var tämligen korpulent och flöt väl högt. Emil vet jag inget om förrän han dyker upp som elektriker på en personalbild från Centrumateljéerna, på ladugårdsgärde i Stockholm. Men de tre andra systrarna som blev kvar i Uppsala, hur gick det för dem?

Jo, det gick nog väldigt bra, om man bortser ifrån att ingen av dem fick barn. Det fick ju inte Matilda heller men hon hade ju hand om Johns tre och Gretas fyra barn. Det var nog bara John som fick barn av alla syskonen. Men de här tre systrarna, Fina, Alma och Augusta var driftiga. De öppnade café, Café Dagny och sedan Dagnys matsalar. Eller om det var tvärt om. På de här bilderna ser de inte purunga ut och jag tror de är från Dagnys matsalar.

Om man ser till antalet personal, så är det nog inte ett Café, det är en 7- 8 anställda. Jag minns en historia om ett ägg, som ännu lever kvar i familjen. Det var en gäst som sa då han skulle betala, att ägget har jag inte ätit. Han slapp att betala det, men han hade ätit upp det, bara vänt skalet upp och ned i äggkoppen. Det är Augusta som sitter i vitt på disken.

Här är Augusta med en väninna och ser betydligt yngre ut. Augusta till vänster.

En bild från den tiden. Augusta på besök hos vänner troligen frälsnings soldater. Hela rummet andas kyskhhet och gudfruktighet.

Alla systrarna på plats på Sundvik

Matilda 80 år, 1939, levde ett år till. Alma är död. Bilden tagen i hallen hos oss i Sundbyberg

Jag var med i Uppsala hemma hos Fina och Augusta. Där fick man brylépudding som pappa sa var så gott, men det gick jag inte på. I ett rum bodde det alltid en Kandidat, som jag en gång råkade gå in till och sprang därifrån bums. Kandidater fanns många i Uppsala. Här nedan ligger två i en skogsbacke dom här är lite till åren och kallas överliggare.

Här sitter Fina och läser under tavlan från Visingsö som Bertil målat Antagligen på åttioårsdagen.

Här fyller Fina 80 år 1942. Sitter i en annan soffa under Bertils tavla Görvelns gård.

Den målades med stor dramatik 1926. Han paddlade kanot från Hässelby till Görveln med Stig 5 år, ombord. På hemvägen slog de runt och allt hamnade i vattnet. Men Bertil fiskade upp tavla, staffli, färger, Stig och målarskrin. Bordet i förgrunden står i vårt sovrum år 2007 med en text på undersidan som berättar var det kom ifrån.

På bilden under står gästerna och tittar på, då lille Jan kissar i snön.

Några av publiken kan jag se vilka det är. Bertil, böjd över den kissande Jan, Greta, Tord, Gunnel, Wivan, Barbro, okänd och längst till höger Lisa.

I bakgrunden ses även universitetsbiblioteket Carolina Rediviva titta fram.

På tal om att kissa i snö, minns jag en ramsa från 50-talet.

"Då jag var ung och stark, ristade jag min flickas namn i bark. Nu är jag gammal och slö och kissar hennes namn i snö!"

Här är det 1946, kriget är slut och vi får åter använda bilen, en Skoda 1939. Den stod uppallad i ett garage i Sundbyberg. Ludde, som körde Centrumateljéernas bil kom och bogserade oss till en verkstad. Jag ville åka i Skodan. Jag minns hur gott den luktade och det var fantastiskt att sitta fram och se ut över motorhuven.

Här har vi åkt till Uppsala på påsken till faster Augusta, enda kvarvarande av syskonen från Vittinge. På nästa bild är det juli 46. Nu har vi min farmor Ottilia med. Det är hon till höger med väskan. Vi är på den blåsiga Uppsalaslätten hos vänner till faster, två frälsningssoldater varav en hette Mina. Det ser ut som att mamma Greta har fastnat med kjolen under Augustas hatt, men det är västanvinden som spelar oss ett spratt.

John levde ju en stor del av sitt liv i Sturebadet, han både arbetade och bodde där. Sturebadet var en stor anläggning med eget elverk och många olika avdelningar som herr och damtuk. Ett turkiskt ångbad där man satt i lådor med bara huvudet som stack upp ur ett hål i lådan. Det var många baderskor som skrubgade folk i karbad.

Här är en bild på den mekaniska gymnastiken. Det var den tidens gym, inget nytt under solen.

Den längsta tiden levde han där tillsammans med Hildur och barnen.

Efter Hildurs sjukdom och död 1911 levde han som änkläng i många år. Men när Emma kom in i bilden hade döttrarna svårt att acceptera att en annan kvinna tog mammans plats. Det var en annan tid då, den Oscarianska dubbelmoralen blomstrade ännu. I dag är det svårt att förstå deras avståndstagande gentemot Emma, hon hade det nog inte så roligt den första tiden på Sundvik efter att de gift sig. Hon hade ju varit baderska på Sturebadet och det började pratas om att henne hade han nog haft redan medan Hildur levde. Man gick undan för att inte komma med på samma foto som Emma. Emma hade en son vars bild var instucken under porträttet på Emma och John. På gamla dar kunde inte Greta förstå hur de kunde vara så mot Emma och deras far.

Kanske ett bröllopsfoto på Emma och John

Emmas son Hans Lindblom

De hade det nog inte så tokigt Emma och John. På dessa bilder lever de pensionärs liv i friska luften i berg, i skog och vid vatten.

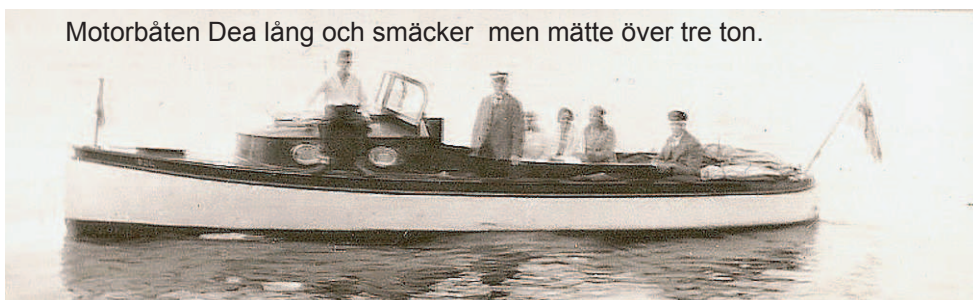
De här bilderna kanske är tagna sedan han sålt Sundvik, när det var vet jag inte. Det kan varit då han köpte Dea och blev med i Motorbåtsklubben tre kronor. De var ofta på Jan Pers holme, klubbholmen.

Pappa Bertil ville köpa Sundvik, han blev erbjuden lån på ateljén, men farbror John ville sälja till Allan Nilsson en eldare på Sturebadet som han tyckte var trevlig.

Så blev det också, vilket många tyckte var konstigt. Det hade ju annars kommit hans barn och barnbarn och troligen även honom själv till glädje. Det spekulerades om att Allan kanske hade någon hållhake på John, för han fick köpa det till underpris.

Båten Dea köpte John av tullen 1927. Hon var byggd i Estland kring sekelskiftet och hade gått i spritsmugglings trafik mellan Finland och Sverige. På Sundvik hade han haft båt med aktersnurra som han tog hål på ljuddämparen på för att öka farten. Tord har berättat att den hördes över hela Hässelby och Bertil sa att nu åker farbror och hämtar mjölken på Svartsjölandet. Det var så då, man sa farbror om och till sin svärfar.

Motorbåten Dea lång och smäcker men mätte över tre ton.

1934 blev John 70 år. Då bodde han med Emma på Kommendörsgatan där han var pannskötare. På stora bilden syns bl.a. Barbro och Gunnel, sittande på golvet. Då jag föddes 1938 var Emma död och morfar bodde i samma hus som vi och Wivan i Sundbyberg. Han dog 1941 av kallbrand i benet.

Matilda 1908

och på Sundvik 10 år senare.

Matilda och Jan i hallen i huset i Sundbyberg. Nu mer, det blå huset Vattugatan 4.

Jag kan inte hitta faster Matilda på bilden från Johns 70 årsfest. Hon står väl i köket och diskar.

Så var ju hennes liv. På de flesta bilder står hon lite bredvid eller längst bak. Men det är nog hon som blev den mest älskade av alla.

Hon fanns där då Greta och hennes syskon föddes och hon fanns fortfarande då jag föddes. Hon var så dann med dej sa mamma. "Han ser ut som en fladd kanin" sa hon då hon såg mig och "väger inte mer än en ordinär kalvstek." Men vi kom att tycka om varandra den korta tid vi fick.

Hon dog som hon levat, stod vid diskbänken i köket och tvättade strumpor, då hon bara föll i golvet och var död.

Jag opererade ett bräck då och frågade efter henne då jag kom hem. Hon har rest bort, sa mamma. Jag funderade en stund, åkte hon bil, frågade jag. Då svaret var ja, frågade jag, - SATT - hon i bilen?!

År 1940 den 13 juni förrättades av undertecknade uppteckning av tillgångar och skulder i boet efter fröken Matilda Eriksson, som, född den 23 november 1859 i Östuna församling, Stockholms län, avlidit den 26 maj 1940 i ~~Stockholm~~ Fågelsången 14, Sundbybergs stad, samt som sterbhusdelägare efterlämnat:

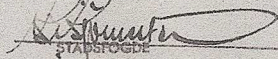
- 1) system, fröken Maria Josefina Eriksson, född den 28/2 1862, boende Vindhemsgratan 16, Uppsala, kallad till bouppteckningen men ej närvarande;
- 2) brodern, f.d. maskinisten Johan Ferdinand Eriksson, född den 22/4 1864, boende Nybrogatan 48, Stockholm, kallad och närvarande; samt
- 3) system, fröken Augusta Vilhelmina Eriksson, född den 4/5 1868, boende Vindhemsgratan 16, Uppsala, kallad men ej närvarande.

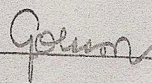
Boet uppgavs under edlig förpliktelse av ovannämnde Johan Ferdinand Eriksson samt antecknades sålunda:

<u>Tillgångar.</u>		
Kontant behållning vid dödsfallet		kr. 120:-
Begravningshjälp från sjuk- & begravningskassan		
Enighet ger styrka, Brunnsgård 4, Stockholm	"	200:-
<u>Summa tillgångar</u>	<u>kr.</u>	<u>320:-</u>
<u>Skulder.</u>		
Begravningskostnader		kr. 407:64
Läkarearvode (Dr J. Barve, Sundbyberg)	"	10:-
<u>Summa skulder</u>	<u>kr.</u>	<u>417:64</u>
Skulder	kr. 417:64	
<u>Tillgångar</u>	<u>"</u>	<u>320:-</u>
<u>Brist i boet kronor</u>	<u>97:64.</u>	

Att av mig till bouppteckningen lämnade uppgifter äro i allo riktiga och att ej något med vilja och vetskap utelämnats, för säkras under edlig förpliktelse. Sundbyberg som ovan.

Att allt blivit riktigt antecknat enligt lämnade uppgifter; intyga som ovan.

STADSFOGDE

Faster Matildas bokslut.

Hon föddes i Vittinge i Östuna församling av Stockholms län. Jag tror att hon var den förstfödda i syskonskaran av fyra flickor och tre pojkar. Hon kom att tjäna i sin bror Johns och vår familj och hade nog aldrig semester.

Hur kunde hon då sluta sitt liv med ett underskott?

Morfar John Erikssons köp av motorbåten Dea. Med lite reflektioner och funderingar.

Avbetalningskontraktet ingicks den 7 september 1927 då han betalade fem hundra i handpenning och fick båten. Full betalning 1000 kr skulle vara betalt senast den 1 mars 1928. En avbetalning om 300 kronor gjordes den 3 mars 1928 och resterande 200 kronor den 14 april 28.

Han hade sålt egendomen Sundvik till Alland Nilsson, en eldare på Sturebadet 1926 eller 27.

Varför köpte han Dea på avbetalning? Han borde ju nästan vara god för över 10 tusen?

Det verkar som han inte kunde slutbetala under överenskommen tid?

Det finns inte några handlingar om ägarbytet av Sundvik men väl på båtköpet? Bertil ville köpa Sundvik, han var lovad lån från sitt arbete. Då hade ju morfar John kunnat vara där med barn och barnbarn om han ville.

Systrarna Eriksson funderade över varför han ville sälja just till Nilsson och så billigt, hade han någon hållhake på deras far? Något som var okänt för familjen?

Mamma sa att om somrarna då de var ute i skärgården var oftast bara faster Matilda med.

Hildur stannade i stan, ville inte lämna honom ensam utan och kom ut med honom om helgerna.

Då Hildur varit död några år och Emma dök upp på scenen, mottogs hon mycket avvisande av systrarna. Man gick undan vid fotografering, ville inte vara med på samma bild som hon.

Svea har berättat att hon ibland hörde hur man talade om detta, att han hade nog henne redan medan mamma Hildur levde?

Men John gifte sig med Emma och hon ligger begravd ovanpå Hildur i familjegraven.

Emma hade en son Hans Lindblom som var emigrerad till USA.

Tord träffade en gång på 1980 talet en man som påstod att han hade en släkting som hette John Eriksson som varit maskinist i Sturebadet?

På omstående sida bild på Emma John och Hans Lindblom.